

89

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Παθ. III, 89/1970*

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-20 Φεβρουαρίου 1970

Ἐν Λαμαίῳ τῇ 21ῃ Φεβρουαρίου 1970.

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἐρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας, -

-- Αναγνωστοπούλου 14 --

(Γιὰ τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Γ. Ἐπι-
πεδευτικῆς Περιφέρειας Λαμίας)

Εἰς Ἀθήνας

Ἐχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποβαίλωμεν ὑμῖν συμπλη-
ρωμένον Ἐρωτηματολόγιον διὰ γλωσσικὰ ἔργα τέταρ-
της τοῦ χωρίου Λαμαίου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ
κ.λ.π., ὑπὸ τοῦ δασκ. Θεοδοσίου Καρίου, ὑπερεσούντος
εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα Λαμαίου καὶ καὶ παρακαλοῦμεν
μεν δὲ καὶ καθ' ὑμῶν

Διευτὴς τοῦ Σχολείου

Γ. Καρίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) **Λαμάρβιον**....
 (παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας **Ἐλαβόρου**,
 Νομοῦ ... **Λ.Α.Ρ.Ι.Σ.Η.Σ.**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Ἀθανάσιος Κακίανης** ἐπάγγελμα **διδάσκαλος**....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Λαμάρβιον - Ἐλαβόρου**.
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον. **5 ἔτη**.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Γεώργιος Χατζηκίχρος**,
 Γεωργίου.....
 ἡλικία... **72**... γραμματικαὶ γνώσεις **Ἑλληνιστικῆς**...
 ... **Σχολεῖον**..... τόπος καταγωγῆς **Λαμάρβιον**.
 ... **Ἐλαβόρου**.....

Δ. Β. Α. Η. Μ. Α. Σ. Τ. Α. Ν. Ο. Ν. Σ. Χ. Ο. Λ. Ε. Ι. Ν.

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; 1) **Πέρα Κάμπου, Σκαβάνι**, καὶ 2) **Κάτω Κάμπου, Μερμεσί, Καλαμώι, Σπορά** καὶ **Βοβώλα** Ἐλαλλάς.
- Ἐπιήρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; **Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα.**
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. **Ἐν ὑπῆρχαν ἰδιοκτησίαι τῶν κτημάτων τῶν κτηνοτροφικῶν τῶν Ταβάνων Μπαρδῆς (τοῖς κτηνοτρόφοις).**
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διαγεφυμένης ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; **Προ τοῦ 1920 δὲν ὑπῆρχε ἰδιοκτησίαι περιουσίας. Μετὰ τὸ 1920 (ἰδίως ἐπὶ κτηνοτροφίας) δὲν διατηρεῖται περιουσίαν διμεγεθυμένην, ὁ πατὴρ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του.**

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; **Ο.Ι. ΚΑΤΟΙΚΟΙ. ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΝ...**

ΒΟΥΡΧΕΔΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΝ...

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; **ΠΡΟ. ΤΟΥ 1920 ΔΕΝ ΥΠΕΡΧΟΥΝ ΤΕΧΝΙΤΑ ΣΗΜΕΡΟΝ, ΝΑΙ**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ; ποιοί εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

Ο.Ι. ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ

ΠΛΗΘΟΝ ΤΩΝ ΤΣΙΦΛΙΚΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΑΝ...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

ΕΚΑΛΟΥΝΤΑ ΚΟΛΛΗΓΟΙ. ἢ ΒΑΝ. ΧΑΡΜΑΤΙΣ ΠΛΗΘΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; **Εἰς εἶδος...**

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

ΕΡΓΑΤΑΙ. Ὁ.Κ.Ι. Ο.Ι. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΧΑΡΜΑΤΙΣ ΚΑΙ ΒΑΝ. ΝΤ.Π.Ι. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀμοιβή, εἰς εἶδος καὶ χρ.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

ΔΕΝ ΕΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΟ ΔΟΥΛΟΙ...

6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... **Ο.Κ.Ι. ΕΜΕΙΚΑΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΝΤΟ**

ΕΙΣ Τὸν τόπον τῆς μεταγωγῆς (Τὸ ἴδιον καὶ βίβλα)

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ; ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... **ΔΕΝ ΜΕΤΕΒΑΙΝΑΝ ΠΡΟΣ**

ΔΕΝ...

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

Οἱ... ἄφροι... Καλαμῶν... ἔξ. ἔλαιναίκατο, ἀλλῃ...
 (παρ. κη. ν. α. ν. ἔν. ἀφραγαπαῦναι κατὰ βερειακῆς...
 ν. ζ. η. κ. ε. σ.)... Βραδύκρον... ἐδὴ κρον εἰ... ἀπ. πα. κ. α. δ. ἔ...
 Σωΐ κης... Κόρη... καὶ καύσει καλαμίας... -

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἔγινεν τὸ 1950. -

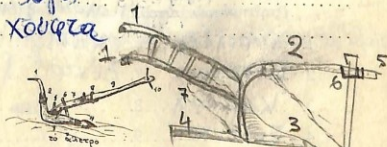
ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Σιδηροῦν... ἄροτρον... κ. ε. σ. τὸ 1932... Ἀ. ἰ. γεωργικὰ μηχανὰ... κ. ε. σ. τὸ 1950...

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζετο τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... τὸν π. ο. σ. τὸν διόπρον... ἀρότρον... ἢ τὸ κ. ο. γ. ὄφτερος... Ἐχονδρικοὶ καὶ εἰς τὸ ἴδιον... ἀροτρον... δ. ἢ β. α. γ. τὰ κ. ἡ. κ. α. β. ἢ. π. α. ἡ. θ. α. ἢ. ἔ. κ. ε. τ. ο. ἔ. μ. τ. ἰ. ε. ἔ. ο. ν. -

γ. ὄφτερος... Ἐχονδρικοὶ καὶ εἰς τὸ ἴδιον... ἀροτρον... δ. ἢ β. α. γ. τὰ κ. ἡ. κ. α. β. ἢ. π. α. ἡ. θ. α. ἢ. ἔ. κ. ε. τ. ο. ἔ. μ. τ. ἰ. ε. ἔ. ο. ν. -

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦσας ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρου παρατιθεμένου.

1. κειρολήβη 4. ὀτρῶν 7. φτερόν 8. γάντισος.
 2. κερκίρα 5. Συρῆ...
 3. ἔν. ἰ. 6. χούφτα

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... Ἀπὸ τοῦ 1950...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1955 ...

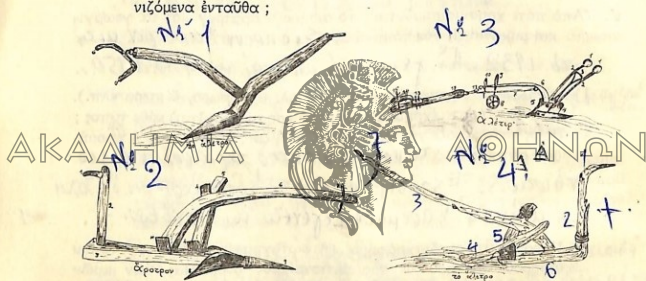
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1955.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. 1940.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

... τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον κατασκεύαζε
... ζετὸ ὑπὸ τοῦ ἰδίου χειρῶν... σήμερα δὲν ὑφίσταται
... ἔτσι τὸ τοιοῦτον

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερα. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Παλαιὸν ξύλινον ἀροτρον ὡς τὸ N° 4.

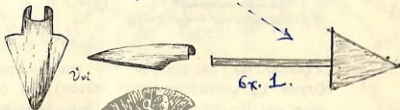
1. Χειρολαβή... 6. ἑστῶντες... 11.
2. Κοντοῦρι... 7. δέντρος... 12.
3. Καμάρα... 8. 13.
4. Ξυλόφυτο... 9. 14.
5. Χούρτζα... 10. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Το ύνι. Το ύνι του ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιās μορφής διά τήν άροτρίασιν όλων τών ειδών τών χωραφιών ; δηλ. τών χωματερών (λιβάδια, κήποι) και τών πετρωδών. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνι (ή τά έν χρήσει, εάν είναι διαφόρων τύπων) και σημειώσατε τήν χρήσιν εκάστου.

Τό ύνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ήτο μιᾶς μορφῆς δια τῶν χωραφιῶν. Ἄπαν τῶν ειδῶν τῶν χωματερῶν... ὡς τῶ Πλασαδέκων. Ἰχνογραφημ.

- 5) Ποίον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;.....

6 κ. 2

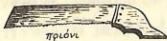
- 6) Ἦτο (ή είναι) κατασκευασμένη εκ ξυλοῦ ή σιδήρου;

Τό σχῆμα τῆς σπάθης ήτο ὡς τῶ εἰκονιζόμενου 6 κ. 2... Ἦτο κατασκευασμένη εκ ξυλοῦ ή σιδήρου... Σιδηρεν. δέν. ν. ἀφ. χει. τοι αὐ. τ. ο.

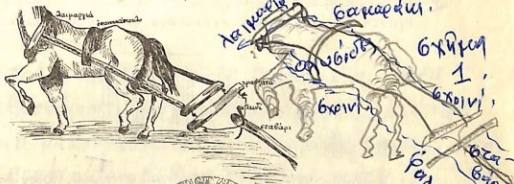
- 7) Ἔργαλεῖα διά τήν κατασκευήν και επιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

Ἔργαλεῖα δια τῆν κατασκευῆν και επιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου: 1) Πριόνι... 2) Ἀρίδα...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Τοποθετεῖται ἐπὶ τοῦ εὐρέμου

τοῦ σώματος ἢ λαίμαρκα. Ἄντα καὶ τοὺς ῥάβδους καὶ τὴν ἀνωβίδα
βυνοδέξαι καὶ τὰ ῥαβδῶν κέρα (ῥαβδῶν κέρα). Ἐν βυνοδέξῳ ἕνα
ὄρειν. Ῥαβδῶν ἀπὸ τῶν δέντρων καὶ τὸ ἄνωβ.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῶν. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τοῦ τόπον σας. Ἄνεκαθον καὶ μετὰ τὴν ἄροτρίαν τὸ ὄργωμα γίνεται μόνον ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Ἐδωθεῖτο ῥαβδῶν καὶ ῥαβδῶν γυναῖκα τὸν ἄροτρον.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ἐν τῷ ξύλινῳ ἄροτρῳ ἐτοποθετεῖτο ἢ λαίμαρκα ἐπὶ τοῦ τετρακῆν. Ἄντα καὶ τῶν ῥαβδῶν αὐτῶν διηρκετο ὄρειν. βυνοδέξαι κέρα καὶ τῶν χεῖρα ῥαβδῶν.
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.
... ἔδωκετο καὶ τὸν ἄροτρον τὸν ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ τοῦ ὄρειν, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ ὄρειν, καὶ τὸ ὄρειν 1. (ἔνωσεως)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

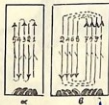
κε' συστήματα

κε' διάφορα ὄργωματα

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχει ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά, καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμπες, σιασιές, μεσοβάντες κ.λ.π.); Γίνετα ἐν σποριῆς... ἢ καὶ 12-18.

ἢ τρεβωδία με αὐλακιές: -

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

ἢ χωρίζετο με αὐλακιών: -

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηῖται ἄροτρον; ἢ ἔτσι γίνεται πρῶτον με

ἄροτρον. ἢ ὅχι... ὁμοίως.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Διάνοιξις αὐλάκων με τὸ ὑνί καθέτως καὶ πλαγίως (δυναμῶς).

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... γίνεται κατὰ τὸν ἴδιον ἢ ἕνα τρόπον -

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Ἐγίνοντο (γίνονται) 3-4 ὀργώματα ἕνα τὸν φεβρουάριον μῆνα (πρῶτον ὄργωμα), δεύτερον τὸν Μάϊον μῆνα τρίτον Σίθειον καὶ τέταρτον (μὲν) μετὰ τὴν ἔσπερον τὸν Νίθειον ἢ Σίθειον μῆνα.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐγένοντο δύο ὀργώματα ἕνα διὰ τὸν ἔσπερον καὶ ἕνα διὰ τὸν Μάϊον μῆνα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ τὰ σπαρθῆ κατόπιν σιταροῦ ἢ ἄλλο δημητριακόν.

Ἐκείνην ὁ χρόνος εἰς ἀφαιρέσειν ἐπὶ ἕνα ἔτος. -

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; 3-4 διὰ δημητριακῶν. 2-3 διὰ κηπευτικῶν. Ἄνοιξιν καὶ φθινόπωρον.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Χρησιμοποιεῖται τὸ τρουβάρι καὶ τὸ κέρι. (Ποὺ λέγεται καὶ βλαρμουδιά)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

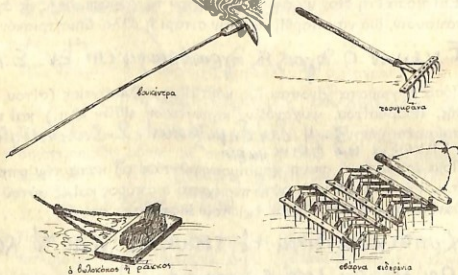
Μὲ τὸ ξυλοβίδεον ἢ τὴν ἐξίδαη.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Σ.βάρνι.β.μ.κ.δ.έν.γίν.ε.ται.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

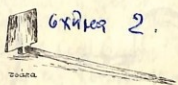
Ο. ἄφρος καὶ τὰ τμήματά του ὀργωνοῦσαι μέναι γὰρ τὸ θάλας. (Ἐπιπέδον ἔδαφος)...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διδ. τὰ βιολογικὰ τοῦ κήπου. Χρηθεύεται
πῶς ὁ κασμάς καὶ κατόπιν ἢ τὸ φλῆγ. Ἐνταῦθα
βιολ. ὄπως εἰς τὰ βήματα 1. καὶ 2.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἐνα κύναι. Πρὸ βωπεν. Ὀργάνει. Ὁ φευρρὸς.
Οὗτος εἶναι ἢ ἀρχικὸς Ὀργανεὶα ἢ ὁ κεφαλῆτερος υἱός.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Τὰ ὄβρια βίβραται εἰς ποσὶται χυρφεία

Ὀργάνεται ὁ ἄγρος βίβραται μετὰ χέρι καὶ
ἔν. ἀνεκείη βίβραται μετὰ ξύλων βίβραται.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ξηροχώρακα ἢ ποτιετικὰ

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ὀνδένετε. Ἐνταῦθα. Ἐκαλλιεροῦνται. Ἐνταῦθα.

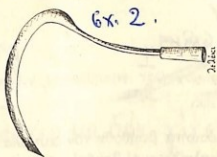
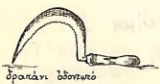
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

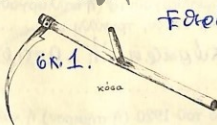
τὰ δ. ημιτετακτά θ. θερίζοντο με δρεπάνια
καὶ λευέκια, ὅπου θ. κριθῶν καὶ παρ. αμείων. ὄκ. 1
καὶ 2. -

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

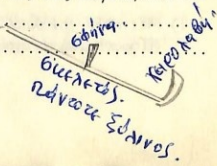
Ἐθερίζοντο (θερίζονται)
με κόσσα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ἦ. ἢ. το. ὀμαλῆ, ἢ. το. ὀδοντωτῆ. ὄκ. 1. ὄκ. 2.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἦ. ἢ. ἢ. ὀμαλῆ. Κόσσα με
σιδηροῦς σκελετόν.

ὄκ. 1.
χειρολαβή
σιδηροῦς
σκελετός.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα: (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) *Οἱ... θερίζονται... βιδερφδές (βιδερφουρμπί)*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο παλαιότερον ἢ εἶναι μαζί λάμπε-
ρον ἢ... ξερίζωσις τῆς ρόβης καὶ βρώμης ἐν κρήβη
διὰ τῆς χεῖρός.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζοντο μέχρι ὕψους 15-20 ἕμετρ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἔμενον αὐτοκρεῖδια

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίεις,
πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουσι ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; *Ἄν. Παραλαμβάνουν κληρ...*

*πρόβηλα τὰ δράγματα... οἱ ἴδιοι οἱ θερίζοντες...
ἐναποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς δραξιείας...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χεῖρός) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαι τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*Ἐτοποθετοῦντο 4-6 χερίες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
Πολλὰ ὁμοῦ... Ὅλοι αὐτὲς κεφαλαί τῶν σταχύων
ἐναποθετοῦν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές.

..... *Φυλακούντο ἀγκαλιές.*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζί.
 Ἄν. ὑπῆρχοντο θερισταί ἀπὸ ἑλλαν. τὸ πον.*

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες πρὸς ἐπίφυλαξιν ἔφε-
 ρον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα των εἰδωλὸν ξυ-
 λικὸν προφυλακτικὸν κέρον πρὸς φυμαλιὰς.
 Πλακακάρια. τὴν πηκτὴν ἡμέραν ἢ καὶ ῥν.
 ἑνεκείῃ ἔφερον Σάνην.*

4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Δέν. . . ἐπεκτε. νεφ. ἑριβ. η. δ. . . Θερισμός. ἡμέραν
 . Τελικῶν . . . ἢ . 13^η . τοῦ μηνός . . . ἡμέρας . . . ἀποφεσ . . .

5) 'Ετραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Τραγουδία . . . Τραγουδοῦσαν ;

α. Μάναρ. . . μέ. Κακοπάντατες. καὶ π. ἔδωκες εὐλογίας
 Κόσμου. . . ἔρι. . . τὸ. Κόσμ. δέν. βλαστῶν. νερό. Σεβτό δέν
 πινω. . . ἔδι. . . Τρυφόνια. δέ. λαλοῦν, καὶ κάμνει δέν τὸ λέγε

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τὸς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλα τι ἔθιμον. Τὴν. Τελυζαλα. ἡμέραν. τοῦ. Θερισμοῦ. ἀφί

ναν. εἰς τὸ. Κέντρον. τοῦ. ἔρρι. . . μέρας. τῆ. ἑ. ἑριβ. τῶν
 1. - 2. τ. η. . . ἑ. ἑρι. 5. ο. ν. αὐτὸ. τὸ. μέρας. Πλαγίως. καὶ
 καθέτως. δηλ. β. σταυροειδῶς. Με. τῶν. τελυζαλῶν
 ἀποκοπέντες. β. τ. φ. χ. σ. ἑ. π. κ. α. ν. . . ἑ. λ. ε. π. α. ν. τ. ε. ς. π. ρ. ο. ς. τ. η.
 ἡ. κ. α. τ. α. λ. ἡ. ν. . . ψ. α. θ. ἑ. τ. β. α. ν. λέγοντας : η . . . καὶ. τοῦ. χρόνου. π. κ. α. β.
 6. σ. κ. ε. ς.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

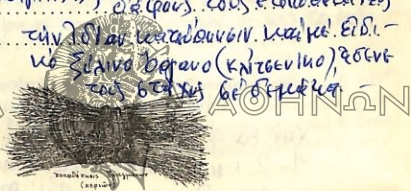
1) Πότε γίνεται τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ. δεμάτιασμα. ἔγινετο. τ. η. . . ἡμέραν
 διὰ. τῆ. ἑ. δ. ν. α. τ. ὂ. σ. ἀ. φ. ε. ς. . . δηλ. ἑ. κ. ὀ. ρ. η. σ. ε. . . τοῦ. β. τ. α. χ. η. ς.
 Τὸ. δεμάτιασμα. ἔγινετο. ὑπὸ. εἰθιμαί. ὄ. β. α. ς. . . τ. η. . . εἰ. ς. τ. ο.

2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμο τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐτοποθετοῦντο... 2.-3. χεριές. μᾶλλον, δολιχὰν...
 βέ. βρεγμένῃ κλασικῶ. δηλ. β. τῆ. κιν. κ. κε. κέ. -
 νοῦ, παιδιέθερον. πρὸς τὸ ἔδαφος.. Ὁ βρεγμέναι...
 αὐτοί. β. τῆ. κιν. φ. μαλοῦντο. δεματικῶ... Ὁ θεριστῆς
 φέρει τὴν... Ἐπίσης, ἐπιπλέον τοὺς β. τῆ. κιν. φ. τῆ. φ.
 (καρπίτης) ἵδ. φου. τῶν ἑτοποθετοῦντων

στάχους
 δεματικῶ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δεμάτι

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμο ἀφήνουντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἑτοποθετοῦντο ;

τῶν δεματικῶν. συνκεντρώνοντο. εἰς 3.-4. μέγ...
 τοῦ ἀγροῦ. ἐκέως γ. τὴν. ἐποκεκν. ἰσάσαν. καὶ
 ἔμακρον. βρωδὸς (κολούρος). Κατόπιν. συνκεκν.
 τρων. εἰς. κολούρος. καὶ. ἔμακρον. εἰς. θημνίες.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἐκ τίνος ποίης ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

... Δέν... Ἐκαλλιέργησιν. Ποτέ Περὶ τῆ
... ἔκτασθαι. - /

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

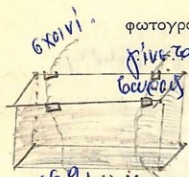
- 1) Ἐπισημάνετε παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφή τῶν ζώων ἔβουκθιστο μόνον
μὲ... ἔαχυραν. (κοκκίνη, μαρμαί.) Παιδιό-
τερον... ὄν. κί... βανός καὶ τριφύλλι. -

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Ὁ βανός (1950 κατ' ἐτάσθαι) ἔθερίζετο μὲ
κόββαν.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ὁ βανός ἔθερίζετο τὸν Μαῖον μῆνα μὲ κόββαν.
Παρ' ἐκκεν. γι. β. β. 2-3 ἀκέραι, καὶ κ. ἐτάσθαι. ἔθερίζετο μὲ
κόββαν.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

σχοινί

φωτογραφίας) ἢ... Σήραγγες τοῦ κόρμου ἐφέμετο ἢ...
 γίνετο. 2-3 ἡμέρες. Συμμετρικῶς καὶ ὀπίσθιαι.
 βαρέως μετὰ τοῦ καρποῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ δεξιὰ τοποθεῖται..

Σήραγγα ἢ κοπή καὶ δεξιὰ τοποθεῖται
 Γ: ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ γίνετο μετὰ κλάδου κατὰ

Κε 66 α'

1) Μετάφορα τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετὰ τὸν θείον μετὰ δεμάτια μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν καὶ κατὰ προσημῶν εἰς νηράν μετὰ ἔσωθεν τοῦ χωρίου... ἢ...
 τῶν τῶν τοποθεῖται... ἀλώνι... ..

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σῶρον ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ἐκαλεῖτο ἑπιπέδιον ὄριον εἰς βακχες...
 ἔβαλλον πρὸς τὸ κέντρον... ..

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἀνελεσθαι νηράν ἀλώνι... Ἐκεί γίνετο ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἀχυρα... ἢ κέντρον ἔσωθεν... ὁ ἀλωνισμὸς μετὰ δεξιὰ τοποθεῖται... ..

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω, τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... Τὸ ἀλώνι κατασκευάζετο ἔσωθεν... ..

ἔσωθεν τοῦ χωρίου, καὶ κατὰ προσημῶν ἔκειτο... ..
 φεβοῦτο ὁ ἀλωνισμὸς (ἀπορρυμῶν... ..)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Μία τοποθεσία Κοινοτική περιφρίξετο διὰ τὰ ἀλώνια. Ἐκεῖ κ.θ.θ. οἰκογένεια εἶπε καὶ τὸ ἀλώνι της.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχισε ἀπὸ τὴν 1. Ιουλίου καὶ ἔληξε τὴν 1. Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) τὸ ἀλώνι ἦτο χωματίνου, μὲ ἔδαφος πετρωτῶν.

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΛΙΝ ΔΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

Μετὰ τὸν θέρειον ἔμελλε οἱ κομμένη καὶ περιφρίξετο τὸ ἀλώνι της εἰς τὸν βουνὸν θιβετικόν τὸ ἀλώνι βρετάνης ἠξιοποιεῖται ἡ κοπή θιβετικῶν διὰ τὴν καὶ ἰσχυρὰ ἀλώνων.

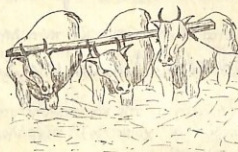
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμού γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ἡ προετοιμασία ἐξαρτεῖτο ἀπὸ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρειου.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλώ-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοῦνθήποτε ἄλλον.

11. Τοποθετεῖσθε τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλώνισκόν.
Ἐγένετο βαθεῖα καρὰ κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
τῶν δερματιῶν ἔβλεπον πρὸς τὸ κέντρον.....

τὸ σχοινίον
κατὰ τὸν βόσκα
ἢ τὸν βοσκὴν
ἐσφραγίζομεν
τὸ ζῶον

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.)

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νισκῶν ὑψηλὸς στῦλος ὅσους ὄσους μέτρων (καλούμενος στηλιερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ σχοινίον κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...

κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...

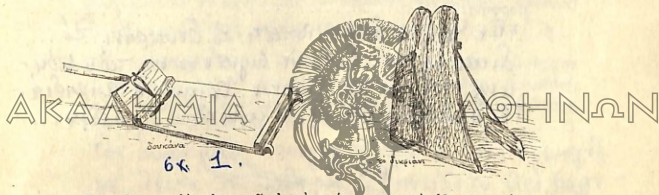
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...

κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...
κατὰ τὸν οἶον βλάκων...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινος τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνισκῶν. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα) **Αλέν. Ψ. τοποθετείτο**
δακνός .. Τ. α. **αλωνίζοντα** **ζωα**. περιφέρωντο. **ωινός** -
δεδυμένα. **εξ. βείραν. δια. β. κοινού. με. ευρύχωρος. θηκεία.**
Προς. το. Κέντρο. του. αλωνιού. Ψ. τοποθετούν. τα. εδύνατα.
ζωα, καί. πέρ. των. περιφέρειαν (μηχανή. αμύγδα.) τα. δύναιτα.

γ) Πού αντί του άλωνισμού διά των ποδών χρησιμοποιείται και μηχανικόν άλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρή επιμήκης σανίς εις έν τεμάχιον η δύο, προσαρμοζόμενα. Αύτη ώπλισμένη εις την κάτω επιφάνειαν διά κοπτερών μεταλλίνων έλασμάτων η άποσχίδων σκληρού λίθου έξαρτάται εκ του ζυγού έξευγμένων ζώων, σύρεται δ' ούτω κυκλικώς έντός του άλωνίου επί των έστρωμένων σταχύων διά τον άλωνισμόν των.

Σημειώσατε, εάν άπαντά εις τον τόπον σας το άλωνιστικόν τουτο μηχανήμα η άλλο τι, το όνομα αυτού (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περί της κατασκευής του, το σχήμα και τās συνήθεις διαστάσεις. Από πού το έπρωμηθεύοντο παλαιότερον και σήμερα. Επίσης πώς γίνεται η χρήση του και διά ποια δημητριακά. Ήλωνίζοντο (η άλωνίζονται) όλα τα δημητριακά με άλωνιστικόν μηχανήμα; Μήπως π.χ. η κριθή και τα όσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ά.) ήλωνίζοντο διά των ποδών ζώων ζευγνυομένων και περιφερομένων επί των σταχύων τούτων;

Μετά την. θεώσιν. των. δεκτιών. δια. των. ποδών. των. ζώων. χρησιμοποιείτο. μηχανικόν. αλωνιστικόν. μέσον, η. ελακένη, ως. το. σχήμα. 1. Εις. το. εφεπόμενον. κε. της. δεκτικής. μηχανήματος. απεικ. εξ. β. κληρού. λίθου. -
τα. κουκιά. καί. ρεβίθια. αλωνίζονται. με. ζευγνυόμενα. ζωα

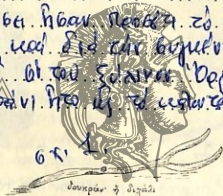
θήκη καί παραγωγή
 τα υλοποιήθηκαν με
 Σοφιστικώς μηχανήματα

δ) Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ό άλωνισμός, κατά ποίαν δέ διακόπτεται διάνά επαναληφθή τήν έπομένην. ;

Ο. Αλωνισμός. Ήρκεσε τήν 7^η π.μ. και έτελειαν τήν έσοβήρα τής 10^{ης} ημέρας με τήν μεταφορά τού βιταριού εις τήν Οικίαν. Τήν έσομένην έβιτρώνοντο νέα έφελια. Έκαστο ποιο ύνω με τήν Σωτή και έλαγκάνην, έλικκίς στο έ κάρμα πρὸς έσοκωρίβαν. έφύρον και κάρμα Κ. Ο. Κ.

12) Ποία άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι έν χρήσει; (Είς τινας τόπους χρησιμοποιείται έπίμηκες ξύλον, τὸ όποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., έχει τὸ άκρον όδοντωτόν υπό τήν κατωτέρω μορφήν):

Έξ. κοχ. βι. ήβαν. πρὸς τήν δουκράνι. τὸ δικούλι και διά τήν βυμέντερον τὸν κόκκων τὸ βι. τὸ ξόλινα. Βασιανή και πρὸς τὸ δουκράνι ήβαν. ή τὸ κάρμα.

13) Κατά τήν διάρκειαν τοῦ άλωνισμού ό γεωργός με τὸ διχάλι ή τὸ δικράνι, έρχόμενος γύρω εις τὸ άλώνι, ρίπτει έντός τοῦ κύκλου τὸν όποιον διαγράφου τὰ ζῶα ή τὸ άλωνιστικόν μηχάνημα τούς άκόπους στάχους ; . . . **Ναι** . . .

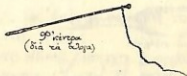
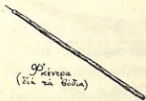
14) Ήτο έν χρήσει ειδική άλωνόβεργα διά τήν οδήγησιν και τὸ κύπημα τῶν ζῶων ; (Έν Κρήτη λέγεται αύτη βουκέντρι· άλλαχού φ'έντρα). Πόσον μήκος είχε και ποία ή κατασκευή τής ; (Σχεδιάσατε τήν ράβδον αύτήν). (Βλέπε κατωτέρω εικόνα).

ήτο η βουκέντεη και τὸ καμτάλι (μικύμα)

1,5 κ.
βουκέντεη

1 κ.
καμτάλι.
δχοιρίν.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν καλείται. ή β. τ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ήμεραν...

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν δια να αποχωρισθοῦν τὰ άχυρα από τον καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

Οι έλωνισθέντες στάχυες φέροντο ή λαμνί ή...

- 17) Ποιοι άλωνίζουν: ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπηρεχον (ή ύπάρχον άκόμη) είδικά άλωνιστάι (έν Αίτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωγιστάι), οι όποιοι είχαν βοδία ή άλογα και ανέλαμβανον τον άλωνισμόν.....

Τόν έλωνιστόν φεραμένο ποιεί ο υδισ ο γεωργός με βοδία ή με άλλον τρόπον; ή φανείσεται από βύρρα ή με τού πρόβατα...

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρεχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Οχι...

- 19) Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο; έκ ποίου ξύλου κάτεσκευάζετο; πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τó σχήμά του;.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

Εἰς τὸ ἄλωνι, ὅπου ὁ ὄϊτος.....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμωμένο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν.....

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

... *ἀπὸ τῆς ἐξέχνης τοῦ λειωμένου κλάμου*

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *κατὰ τὸ κοπάνισμα μετὰ τῶν ἀλώνων*

τραγουδοῦντο ἄλλα : οἱ ἀλώνοντες τὴν σορὰν θηκῆς καὶ πῆρες, φαρμακὸν ἄλλα : τὰ βύβρα ἀλώνει, καὶ τὰ βακκίνα ὠκεῖο. Κι ὁ ἀλώνωντας ἀράσκει, βαρεῖα γὰρ τὸ πλοῦτον...

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συστατοὶ κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Οἱ ἀλώνοντες ἐξέχνης καὶ ἐταιρεῖν πρὸς ἀίχνηκα... ἔφερον τὸ λειῶμα... ἐν κλάμῳ τὸ μετὰ τὸ κοπάνισμα... (β. π. 1.) καὶ μετὰ τὸ φρέα (β. π. 2.) μετὰ τὴν ἐργασίαν ἐλιπνίζετο καὶ τὸ λειῶμα...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο. β. χημ. ν. δ. α. μ. κ. β. κ. ρ. (λαμνί.) εἶπε. β. κ. η. κ. ε. -
 π. ἰ. μ. κ. κ. ε. τ. ο. δ. λαμνί. ο. κ. ἰ. κ. ο. κ. ε. κ. ε. τ. ο. κ. ε. -
 θ. ε. τ. ε. τ. ο. κ. α. ρ. π. ο. λ. ο. γ. ἢ. β. ε. ρ. α. β. ἰ. ο. θ. α. κ. ε. ν. ἰ. α., δ. ἰ. α. κ. ἰ. γ. ἰ. κ. γ.
 ο. κ. α. ρ. π. ο. γ. ρ. ο. β. α. ἰ. τ. ο. β. ἰ. ο. τ. ε. ο.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...Τ. ο. ε. ρ. α. λ. ε. ἰ. ο. κ. ε. τ. ο. ἰ. ο. π. ο. ρ. ο. ν. ε. ρ. ἰ. κ. ε. τ. ο. τ. ο. ε. ἰ. κ. ε. -
 κ. ἰ. β. κ. ε. κ. α. ρ. ε. ἰ. τ. ο. κ. α. ρ. π. ο. λ. ο. γ. ἰ., ἰ. κ. ε. τ. ο. κ. ε. τ. ο. κ. ε. ν. ο. β. χ. η. μ. κ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῆ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;

.. Φ. ἰ. κ. ν. ἰ. δ. α. ν. τ. α. ἡ. ρ. κ. α. ἰ. γ. κ. α. ἰ. γ. κ. ε. δ. ἰ.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

τ. ἰ. γ. ... χ. α. ν. θ. ε. α. ... τ. ε. κ. ε. ἰ. κ. ἰ. γ. ... τ. ὠ. ν. ... β. ἰ. κ. ε. κ. ε. ν. ε. κ. α. ρ. π. ο. ν. ο.
 κ. ἰ. ο. τ. β. ε. α. λ. α. : ἄ. κ. ε. ν. ε. ρ. ἰ. κ. ε. τ. ο. δ. ἰ. κ. ε. κ. ε. ν. ε. κ. α. ρ. π. ο. ν. ο. γ. ρ. α.
 τ. α. ἰ. τ. α. ε. κ. α. ἰ. κ. ε. ν. ο. κ. ἰ. κ. ε. τ. ο. κ. ε. ν. ο. ρ. ν. ἰ. θ. α. ν. ἢ. δ. α. λ. κ.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· δια ποία δημητριακά συν-
ηθίζεται τούτο

Α.κ.ν. Ξεβ.κ.τ.ο.,

- 6) Ἀφοῦ δια τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ;

ἡ Διαλογή τοῦ καρποῦ Ξεβ.κ.τ.ο. μετ' ἐν δ.ο.κ.ο.ν.α.
μετ' τῶν λίπνι.κ.α. δ.η.α. θ.τ.ο.π.θ.ε.τ.ε.δ.τ.ο. τῶν κ.ε.ι.τ.η.
6θ. εἰδικὸ ὀιδρεν.ο. θ.α.ρ.κ.η.ο. (δ.ο.κ.ο.ν.α.) καὶ ἔθε.κ.τ.ο., -6κ. 1.

Γίνεται τούτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

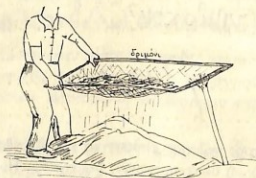
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

κόσκινα πάλαι δερμόνιο

κόθρος ἢ ἀρωλόγιος

νων με ὀπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρῆσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἄ. τοῦ . . . μί . . . τῶν . . . ἀνωτέρω . . . Ἐργαδίας μεταφέρτε εἰς κλ.
 οὐρανὸν ὁ αἰθρῶν ἔφηνετο καὶ νῆα ἔργαδία πρὶν . . .
 ἀπεστράφη εἰς τὸν μέλαριν ἄλευρον μετὰ
 ἰόδακινον ὡς τὸ πασαλίνον 2. ὅπῃ κα . . .

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σημειώσατε εἰς κλ. τὸ συνδυασμὸς μετὰ
 τὸν καρπολόχον : Στρωρὸς δὲ ν. ἔφηνετο, οὐτὰ
 πρὸς βυρνήβις καὶ ἐὸ πρὸς μὲν . . .

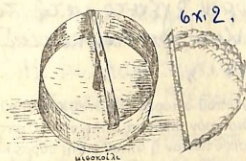
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ἴεν . . . ὑψηλοῦ . . .

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ και ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

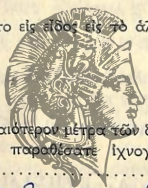
1) Πάρετε ο. δεικνύοντες εἰς τὸ ἑλάφι καὶ ἢ κείθετα εἰ) ἄδης... Ἐννεα κείρα ἔπαιρνε ὁ Παραγωγὸς καὶ ἔννεθ' ὁ δεικνύοντες τὸ δεικνύοντες ἔπαιρνε καὶ τὸ κουβέλι = 10 ὀμεθῆ (6 κ 1)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Τὰ ἄλλα βάρη παπαδιάτικο καὶ ἀγροφυλακιάτικο κατεβάλλοντο εἰς τὴν ὀκειαν καὶ ὄχι εἰς τὸ ἑλάφι.
Ἐδίδοται ὁ παραγωγὸς εἰς τὸν ἄλωνι καὶ ἀγροφυλακία εἰς τὸν ἄλωνι.
Ἐπὶ 10 κουβέλια (6 κ 1 ἄνκ.) = 90 ὀμεθῆ.

3) Ποῦ ἀπέθηκευτο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς),

Ο. καρπὸς ἀπέθηκευτο εἰς τὸ βεξυλινὰ ἀμπίριον ἢ εἰς κωφίδες ἀπὸ λυγρὰς, εἰς τὴν ὀκειαν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπέθηκευτο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Το .. εχνηρακ .. επρεθικακτω ..
εις τον εχνηρακ παιδιαν της σιμιας . -

5) Πώς εγινετο (η γινεται) η διαλογη του σπορου. Κατα την διαρκειαν του
θερισμου απο τουσ καλυτερουσ σταχυσ η μετα το αλωνισμα ;

η .. διαλογη του σπορου εγενετο μετα το ..
ερωτικη απο τον καλυτερο καρπο και ε ..
αφετο .. καθαρο σπορο ..)

6) Μηπως οπου γινεται η διαλογη του σπορου προ του θερισμου κατα-
σκευαζεται τοτε η μετα τον θερισμον πλεγμα (πλεκτη) εκ σταχυων,
το οποιον αναρταται εις το εικοστοσασιον η οπισθεν της θυρας κλπ ; ..

Πώς λεγεται η πλεκτή αυτή ; Ποιού το σχήμα της ; πού φυλάσσεται.
προς ποιόν σκοπον και επί πόσου χρόνου ; **Ηραθιττα**

Φυλάσσεται εις το σικονομα . επί εν ετασ

Α'. ΕΤΗΘΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α. 1) Κατά ποιάσ ημέρασ του ετουσ λαμβάνει χώραν κατ' εθιμον εις τον
τόπον σας αναμμα φωτιασ εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
γέννων, εσπεράσ 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριέσ, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο του 'Ιούδα), εσπεράσ της 31 Αυγούστου κλπ.)

**Η αναμμα φωτιασ λαμβάνει χώραν ..
την τελευταλη εβδομαδα των επουεω ,
εις την υπαιθρον .**

Εις ποιάσ ημέρασ, ποίαν ωραν και εις ποιόν μέρος ;

**Ολασ τασ ημερασ της τελευταλησ εβδομαδασ,
της Σαββατικασ ωρασ εις τασ διαβατωρωθεισ
των οδων .**

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

η φωτιά λέγεται η μπαρμπάρα η.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

Κυρίες, γιόπαντοι και έρρα θωνιασμένοι.

Παμπόνη, όμω, μέρα, και καθε ηλικια εν δυνάμει.

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τα ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν.

Τα κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Η δουλομή των ξύλων γίνεται από τους.....

...νεωτέρους, φέρουν ιδιότητων ή κακίμων από γειτονίες.

3) Πώς γίνεται η συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η συγκέντρωσις των ξύλων γίνεται όπως έστ...

νουν το παλαιότερον και θημιαι εις τους έρραυς.

Είς τήν κήρυκα μέρα τοποθετούνται τα πέρον

επιπέδα και τήν θημιαι των τα.....

γ'. Ποια αι συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τα σχετικά κείμενα. Πρα ανάπειλαι εβρίκασ Αρόκω.

Πέριξ της πυράς κορυβουν. Επιστάθεις, και

ξόρκια δέν γίνονται. Πίκουν. Κραβί....

(Ειδωλωφω; Η πνεύ θναπεται δυναμώς και τρι

15. Η κίεσας, Έμπετον, Έβεκας, Πρι.κ. της Τυροφάφου.)

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

Πριν δυναμωθή η φωτιά πηδούν βταμωτα

και καρβουν. Τραγουδούν τα κήρυκα διότι κα:

η μπρε... μπρε... βταμωτα κηρυ... ..

τις τρανιές τις αποκριές. Έφηναν τα βαρσ'ιδια

και κηρυαλισαν τα... πουαία... ..

3) Τι καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Καίρονται βιγνὰ· χόρτα· ἢ ξύλα· Φλι·
βιγ· Πουρνάρι· ἢ Παλιοί· Τροχοί· Ἐμα·
ξιν· (Καυτοδύμ·),

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα' (περιγράψατε λεπτομερῶς)

1) Οχι·

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εις τὸν τόπον σας

Δὲν συμβαίνει τοιοῦτον
ἐθίμον·

Η Σύλλογὴ ἐγένετο ἐν Λαμαρίᾳ ἐπὶ δύο ἐκ-
πείσων ἰδιωτῶν γεωργῶν, ἦτοι:

1) Γεωργιὸς Χατζημίκος, ἐτῶν 72. - Γεωργ. γινώμεις: Δ'. τὰ ξύλα Δημ. Σχολείου.

2) Βαΐος Γιαννάς, ἐτῶν 62. Γεωργ. γινώμεις: ΣΤ'.
τὰ ξύλα Δημ. Σχολείου. Ἀκρότεροι ἐστὶν ἠεὶ εὐδαν
καὶ ἔκκεφλωδαν εἰς Λαμαρίον.

[Ὄνομα βυλλογῆς: Ἀθανάσιος Καμάρης, Διδάκτωρ
Λογ.

Η βυλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἐπὶ 10-20 Φεβρουαρίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ